17/05/2020

Στο Κιλκίς ο πρώτος ναός που θα λειτουργεί με γεωθερμία

/ Επικαιρότητα

Ο Άγιος Γεώργιος της Γουμένισσας Κιλκίς θα είναι σύντομα ο πρώτος μνημειακός ιερός ναός στην Ελλάδα που θα λειτουργεί με γεωθερμία. Όλες οι ενεργειακές ανάγκες του ιστορικού ναού της Γουμένισσας θα καλύπτονται από ένα πρωτοποριακό για τα ελληνικά δεδομένα έργο γεωθερμίας που αναμένεται να ολοκληρωθεί μέχρι τα τέλη του χρόνου.

Πρόκειται για το επιστέγασμα της «Αποκατάστασης, Στερέωσης, Συντήρησης και Ανάδειξης του μητροπολιτικού ναού του Αγίου Γεωργίου» και το αποκορύφωμα των προσπαθειών του ειδικού Γραφείου Στρατηγικού Σχεδιασμού Ανάπτυξης και Επικοινωνίας που λειτουργεί στην Μητρόπολη Γουμένισσας με επικεφαλής τον πατέρα Χριστόδουλο Παπακώστα. Το έργο είναι ενταγμένο στον στρατηγικό σχεδιασμό της Μητρόπολης και του Δήμου που είχε ξεκινήσει πριν από το 2000 για την ανάδειξη των εκκλησιαστικών μνημείων και των άλλων πολιτιστικών αγαθών που διαθέτει η ιστορική κωμόπολη και η ευρύτερη περιοχή.

«Χρειάστηκαν περισσότερα από δέκα χρόνια για να φτάσουμε εδώ» λέει στο ΑΠΕ-ΜΠΕ ο π. Χριστόδουλος υπογραμμίζοντας ότι η πρόδρομη μελέτη για το

εκκλησιαστικό- ιστορικό μνημείο εκπονήθηκε προ 20ετίας. Η ομάδα των αρχιτεκτόνων, πολεοδόμων, χωροτακτών, πολιτικών μηχανικών, ηλεκτρολόγων μηχανικών, συντηρητών, οικονομολόγων κι άλλων επιστημόνων που συγκροτήθηκε ξεκίνησε σειρά εργασιών τον Αύγουστο του 2007 και το 2012 μπήκαν οι πρώτες σκαλωσιές και στέγαστρο στο ναό.

Πολύ νωρίτερα ωστόσο, περίπου στα τέλη της δεκαετίας του 90, η Ι. Μητρόπολη Γουμένισσας, Αξιουπόλεως και Πολυκάστρου, η Τοπική Αυτοδιοίκηση και η τοπική κοινωνία είχαν ήδη στραφεί στην αξιοποίηση- ανάδειξη του πλούσιου πολιτιστικού αποθέματος της περιοχής που είναι περισσότερο γνωστή ως αμπελο-οινική μακεδονική ζώνη με ξακουστές τις ποικιλίες της νεγκόσκας και του ξινόμαυρου καλλιεργημένες στις πλαγιές του Πάικου όρους ενώ πέντε ονομαστά της οινοποιεία είναι ενταγμένα στους «Δρόμους του Κρασιού».

Οι εκπρόσωποι των φορέων, με επίκεντρο την αποκατάσταση και στέρωση ενός άλλου ιστορικού ναού, του καθολικού της ιεράς μονής Παναγίας Γουμένισσας- μετόχι κάποτε της μονής Ιβήρων του Αγ Όρους, που σήμερα βρίσκεται εντός του οικιστικού ιστού- πέτυχαν την ένταξη σε κοινοτικές χρηματοδοτήσεις σημαντικών παρεμβάσεων αποκατάστασης και προβολής για τα (4) μοναστήρια της και για τους μεταβυζαντινούς ναούς της Παιονίας (11 γύρω από την Γουμένισσα) δίνοντας μεγαλύτερη ώθηση στον προσκυνηματικό τουρισμό των 80.000 επισκεπτών ετησίως.

Το έργο όμως που ξεχώρισε και ολοκληρώθηκε το 2016 στην επιβλητική τρίκλιτη βασιλική του Αγίου Γεωργίου, αποκτά υπερτοπική σημασία όχι μόνο γιατί αφορά στον μεγαλύτερο ναό της Γουμένισσας κι απ τους εντυπωσιακότερους στην Κεντρική Μακεδονία, αλλά γιατί εφαρμόστηκαν όλες οι σύγχρονες διεθνείς πρακτικές αποκατάστασης και ανάδειξης που ακολουθούνται στα μνημεία. Ο ναός χτίστηκε το 1864-1869 με δαπάνες των κατοίκων και η αρχιτεκτονική του «ακολουθεί» τον τύπο του Πατριαρχικού Ναού του Αγίου Γεωργίου Κωνσταντινούπολης και του Αγίου Μηνά Θεσσαλονίκης. Μαζί με το ιστορικό διδακτήριο «Θάνου Ζελέγκου 1872-1894» που βρίσκεται στο ίδιο οικοδομικό τετράγωνο αποτέλεσαν την καρδιά του ελληνισμού της Γουμένισσας και της επαρχίας της σε δύσκολες ιστορικές περιόδους.

Κατά την τετραετία υλοποίησης των εργασιών 2012-2016, εκταμιεύτηκαν- κυρίως από το ΕΣΠΑ- 4,5 εκατομμύρια ευρώ, αλλά από το σύνολο των υποέργων της αρχικής μελέτης είχε μείνει εκτός ίσως το πιο σημαντικό «κομμάτι» που αφορούσε στην εξωτερική διαμόρφωση και την ενεργειακή αυτονομία του .

Στα τέλη του περασμένου έτους, το ΥΠ.ΠΟ.Α. και η Περιφέρεια Κεντρικής

Μακεδονίας «ξεμπλόκαραν» την χρηματοδότηση 17 σημαντικών μνημείων κι ανάμεσα σ’ αυτά συμπεριλαμβάνονται οι εργασίες στον Αγ Γεώργιο, για τα έργα διαμόρφωσης που θα επαναφέρουν τον αύλειο χώρο στην αρχική μορφή του 1869. Για τις εργασίες αυτές που ήδη βρίσκονται σε εξέλιξη εγκρίθηκε κονδύλιο 217.000 ευρώ, ενώ για το έργο της γεωθερμίας εγκρίθηκε κονδύλιο 380.000 ευρώ.

Νέα ώθηση στην προσπάθεια έδωσε και το ενδιαφέρον που έδειξε για το συγκεκριμένο έργο ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος (που διατηρεί πάντα ψηλά στην ατζέντα του Πατριαρχείου τα θέματα προστασίας του περιβάλλοντος) εγκαινιάζοντας πέρυσι στην Θεσσαλονίκη το νέο βιοκλιματικό κτήριο της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας το οποίο εξοικονομεί ενέργεια για ψύξη-θέρμανση μεγαλύτερη του 70% σε σχέση με τα συμβατικά συστήματα. Το σύστημα γεωθερμίας που θα αναπτυχθεί στο υπέδαφος του ναού της Γουμένισσας -σύμφωνα με την μελέτη- θα καλύπτει το 80% των ενεργειακών αναγκών του. Παρουσιάζει δε ιδιαίτερο ενδιαφέρον, καθώς θα είναι η μεγαλύτερη γεωθερμική εγκατάσταση σε εκκλησιαστικό μνημείο της χώρας που εφαρμόζει πρωτοποριακές μεθόδους εναλλακτικών μορφών ενέργειας. Πέραν όμως της εξοικονόμησης, σημαντική παράμετρος των ωφελειών θεωρείται και η διατήρηση ενός καθαρού μικροκλίματος για το ιερό ναό του Αγ Γεωργίου ώστε να προστατεύονται τα έργα τέχνης που βρίσκονται μέσα σ αυτόν.

«Η καινοτομία μας είναι ότι σ’ αυτό το οικοδομικό τετράγωνο συνυπάρχουν δύο μνημεία, το ένα εκκλησιαστικό-θρησκευτικό και το άλλο κοινοτικό-εκπαιδευτικό (σ.σ. η μελέτη περιλαμβάνει και το παλιό εκπαιδευτήριο), δύο διαφορετικοί διοικητικοί φορείς διαχείρισης (Μητρόπολη και Δήμος). Καλούμαστε σε άσκηση συνεργασίας και ανάπτυξης ομαδικού πνεύματος για να παραχθεί ένα ενιαίο έργο, ένα άρτιο δημόσιο πολιτιστικό αγαθό» ανέφερε στο ΑΠΕ-ΜΠΕ ο π. Χριστόδουλος που πρόσφατα (κι ως project manager με σπουδές στην αποκατάσταση κι επανάχρηση ιστορικών κτιρίων), με απόφαση του δημάρχου Παιονίας Κων Σιωνίδη ανέλαβε επικεφαλής επιστημονικής ομάδας εθελοντών για την «Προστασία των Μνημείων Πολιτισμού και τη Διατήρηση της Πολιτιστικής Κληρονομιάς εν γένει» στο Δήμο Παιονίας.

Κινούμενη στο ίδιο πνεύμα συνεργασίας , η ομάδα έχει μπροστά της τώρα έναν εξίσου μεγάλο στόχο: το παλιό Μεταξουργείο «Χρυσαλίς» της Γουμένισσας. Υπήρξε το μεγαλύτερο εργοστάσιο επεξεργασίας μεταξιού στα Βαλκάνια τον 20 αι. κι ο υπάρχον σήμερα σχεδιασμός, που εκπονήθηκε από το Διατμηματικό της Πολυτεχνικής Σχολής του Αριστοτέλειου Πανεπιστήμιου Θεσσαλονίκης 2014-2016, αποβλέπει στην δημιουργία ενός πολυδύναμου κέντρου διεθνούς ακτινοβολίας με μουσείο και χώρους πολιτισμού όπου, μεταξύ άλλων, θα παρουσιάζονται η

πολιτιστική διαχείριση, η γαστρονομία και η οινολογική παράδοση της περιοχής.

Πηγή: Θαν.Τσίγγανας / ΑΠΕ -ΜΠΕ